

نقش زنان در ساختن کشور

میرا ویلیامسون*

تاریخ دریافت: ۹۷/۰۶/۱۵ - تاریخ تأیید: ۹۷/۰۸/۱۹

DOI: 10.22096/HR.2019.105277.1100

چکیده

«من برای مدت طولانی در تبعید بودم و از انعطاف پذیری، هوش، قدرت و توانایی زنان افغان که از افغانستان و اطراف دنیا آمده بودند، شگفت زده شده‌ام. من قول می‌دهم که این زنان بدون هیچ مشکلی کشور را بازسازی کنند.» (Bernard et al, 2008: 150) در این مقاله من بررسی نقش زنان در سناریوهای پس از جنگ به خصوص در موارد حفظ صلح و ساختن کشور را مطرح می‌کنم. می‌خواهم از یک بیانیه کلی درباره نقش مهم و برابر زنان در جامعه که هم در اسناد بین‌المللی حقوق بشر، همچون اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی به آن اشاره شده است، شروع کنم. همچنین این اصل توسط ادیان بزرگ از جمله اسلام پذیرفته شده است.

تعداد کمی از سیاستگذاران که مسئول ساختن کشور با هدف نهایی ایجاد جوامع عادلانه دموکراتیک و مسالمت آمیز که حقوق بشر زنان را احترام می‌گذارد، با آن مخالفت می‌کنند. با این حال بسیاری از آن‌ها ابراز نگرانی می‌کنند که دستیابی به این هدف «بسیار زود» ممکن است قایق را بشکند و در برخورد با یک قایق بسیار لرزان ممکن است تبدیل به هرج و مرج شود و شما نمی‌توانید ریسک کنید.^۱ این مقاله به دنبال تعیین نقش زنان در سناریوهای پس از جنگ بدون «سرنوینی قایق» است. این سوال مطرح می‌شود که تا چه زمانی دخالت زنان باید به تعویق بیافتد تا «وضعیت به ثبات برسد». برخی معتقدند که با توجه به مزایای مختلف دخالت زنان، ترجیحاً زودتر به جای دیرتر، دخالت آنان نباید به تعویق بیافتد.^۲ در این مقاله به طور ویژه در مورد دخالت زنان در افغانستان تاکید می‌شود. با این حال افغانستان نمونه‌هایی از خطر و مشکل ترویج مشارکت زنان در ساختن کشور را فراهم می‌کند. به عنوان مثال در مورخ ۲۰۰۸/۹/۲۹ گزارش شد که یک مامور پلیس افغانی، ملالی کاکار، مورد اصابت گلوله قرار گرفته و کشته شده است و طالبان مسئولیت مرگ وی را بر عهده گرفته است.^۳ این نخستین نمونه از ترور مستقیم یک زن مامور پلیس پس از ۲۰۰۱ نبود. سؤالی که در این حادثه مطرح می‌شود این است که آیا تاکید بر ترویج مشارکت زنان در نیروی پلیس پیش از موعد است یا خیر؟ آیا این یک نمونه از «شکستن قایق است» بخشی از ساختن کشور است؟

Email: myraw@waikato.ac.nz

* مدرس حقوق، دانشگاه وایکیتو، نیوزیلند

1. See: Bernard et al, 2008: 3.

2. See: Shorish-Shamley, in: Bernard et al, 2008: 4-5.

3. See: Aljazeera.net, 2008, Available online at: <http://english.aljazeera.net/news/asia/2008/09/20089287317569974.html>.

طرح کلی پیشنهادی این مقاله به شرح زیر است: مقدمه و زمینه‌های اساسی: برابری و نقش زنان در جامعه: اصول کلی قانونی، اصول اجتماعی و مذهبی؛ زنان و کشور سازی: تعاریف، اصول کلی، اسناد بین‌المللی و آمار؛ افغانستان: فرآیندها و مشکلات؛ زمینه‌های تاریخی و مسائل مدرن؛ نتیجه گیری: توصیه‌ها به ویژه برای افغانستان و برای زنان در ساختن کشور به معنای کلی‌تر.

واژگان کلیدی: ساختن کشور؛ حقوق بشر؛ زنان افغان؛ نقش زنان.